

27. DRŽAVNO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2020. GODINE
5. RAZRED
ISTRAŽIVAČKI RAD

Zaporka

--	--	--	--	--

 _____

Broj postignutih bodova ____ / 30

Potpis članova Školskog povjerenstva

1. _____ 2. _____

Istraživački rad vrednovali su _____

_____

Mjesto i nadnevak: _____, 23. studenog 2020.

Za izradu istraživačkog rada predviđeno je najviše 180 minuta. Na početku učenici od člana Državnog povjerenstva dobivaju kratke upute. Slijedi čitanje svih priloženih tekstova, pregledavanje tablica i dijagrama. Predviđeno vrijeme za prvo čitanje je 45 minuta. Slijedi druga komunikacija s Državnim povjerenstvom. Svi učenici imaju mogućnost postaviti pitanja članu Državnog povjerenstva i dobiti dodatne upute u vremenu navedenom u programu natjecanja. Nakon druge komunikacije slijedi završno oblikovanje odgovora i crtanje dijagrama.

Na crte za odgovore, odgovori se upisuju kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Za ostale zadatke naveden je pribor kojim se upisuju odgovori. Uporaba obične olovke i crvene ili neke druge boje tinte (osim plave) rezultira diskvalifikacijom učenika.

Pri izradi istraživačkog rada treba primijeniti jezičnu normu standardnoga hrvatskoga jezika.

Tekst prezentacije mora biti čitljivo napisani pisanim slovima (osim u zadatcima u kojima je odgovor jedno slovo).

Za vrijeme izrade istraživačkog rada ne smije se koristiti ništa osim navedenoga pribora za pisanje i pribora navedenog u ovoj uputi: **plava kemijska olovka, ravnalo, kalkulator, olovke u boji (drvene bojice) i/ili flomasteri, ljepilo i škare.**

Prije početka izrade istraživačkog rada provjeri broj stranica i pripremljen pribor za izradu.

Materijal za istraživački rad ima 14 stranica, a uz njega je 12 stranica materijala kojeg možeš koristiti za prezentaciji.

Na svaki list prezentacije istraživačkog rada upiši zaporku.

Pozorno pročitaj priloženi tekst i analiziraj grafičke priloge.

Prilog 1.

Republika Hrvatska s površinom od 56 594 km² kao primorska država, obuhvaća morski prostor nad kojim ima puni suverenitet (obalno more) površine 31 067 km². Duljina morske obale je 1 880 km, a s obalom otoka ta duljina je 6 278,4 km. Duljina morske granice je 948 km (Magaš, 2013.).

Republika Hrvatska jedna je od rijetkih država koja ima podjednaku površinu kopna i mora što je velika prednost za razvojorskog ribarstva (Vlahinić-Dizdarević i Negovetić, 2006).

Jadransko more je za Hrvatsku jedan od najvažnijih prirodnih resursa i potencijalni pokretač gospodarstva. Povoljna fizička obilježja pružaju idealne preduvjete za razvoj brojnih grana gospodarstva. Pomorski prijevoz, turizam, ribarstvo s marikulturom, brodogradnja, iskorištavanje nafte i plina, samo su neke od djelatnosti koje značajno pridonose razvoju hrvatskog gospodarstva (Violić i Debelić, 2013).

Ribarstvo je jedna od najvažnijih pomorskih djelatnosti, a podrazumijeva aktivnosti: ribolov, marikulturu (uzgoj, riba, rakova, školjki i algi), preradu ribe i trgovinu ribom i ribljim proizvodima.

Postoje dvije osnovne kategorije ribolova na moru u Republici Hrvatskoj – gospodarski i negospodarski.

U okviru **gospodarskog ribolova** razlikuje se gospodarski ribolov u užem smislu te nova kategorija malog obalnog gospodarskog ribolova, koja je izrazito ograničena po alatima i uvjetima obavljanja.

Negospodarski ribolov je športski i rekreacijski, a u prijelaznom razdoblju omogućeno je zadržavanje i malog ribolova za osobne potrebe (Ministarstvo poljoprivrede, (2017).

U Jadranu je zabilježeno nešto više od 400 vrsta i podvrsta riba, ali i **drugi morski organizmi** od kojih su osobito važni **glavonošci** (hobotnice, lignje, lignjići, lignjini, sipa i sipica, bobić, muzgavaci: mrki i bijeli muzgavac) te **rakovi i školjke**.

„Prema vrstama morske se ribe stavljaju u prodaju kao:

- **sitna plava riba** (incun, brgljun, iglica, papalina, plavica ili lokarda, skuša, srdela i šnjur ili šarun),
- **krupna plava riba** (gof ili orhan, iglun ili sabljan, lampuga, lica, luc, palamida, rumbac, tunj ili tuna),
- **bijela riba** (arbun ili rumenac, bukva (bugva), garun, gira oblica, gira oštrulja, glavoč (glamboč), kantar, kanjac, konj, kirnja, kovač (šampjer), krb, lastavica ili kokot, list, lovrata, lubin, modrak, marina, obliš, oslić, ovčica, pagar, patarača, pauk ili ranj, pic, salpa, šarag i fratar, škarpina, špar, tabinja, trlja (trilja), trlja od kamena, trlja od mulja, ugor, ugotice ili pišmolji, usnača, ušata, zubatac, cipalj i grdobina (žaba)

- **landovina** (drhtulja, golub, kostelj, mačka, pas mekuš, raža, sklat, volina i žutulja ili šunj)“ (Lukša, 2013).

Najveći dio ulova, **više od 80 %, čini sitna plava riba** (srdela i incun) te je gospodarska vrijednost sitne plave ribe iznimno značajna za Republiku Hrvatsku. Određene vrste riba **češće obitavaju u određenim područjima Jadranskoga mora** (vidjeti podatke u zadnjem stupcu Tablice 1).

Zbog intenzivnog, ali nažalost i ilegalnog ribolova mnoge vrste riba u Jadranu postaju sve ugroženije. Naročito su ugrožene tunja (*br. 1*) te značajne vrste poput oslića (*br. 2*), srdela (*br. 3*), incuna (*br. 4*) ili lista (*br. 5*).

Tablica 1. Ribe Jadrana

	Vrsta ribe	Slika	Područja najveće rasprostranjenosti
1.	Tunja		u prostoru Šibenika uz Murter i okolne otoke do Rogoznice, a tunolovci je love kod otoka Jabuke i dopremaju u uzgajališta gdje se tove do željene težine
2.	Oslić		uz obale Istre od Limskog kanala do rta Barbariga i JI od Pule, Riječkom zaljevu, uz obale otoka Krka i Paga, kod Novog Vinodolskog, Velebitskom, Zadarskom i Pašmanskome kanalu te Virskom moru, s pučinske strane Velog i Malog Drvenika i Šolte, obale Brača
3.	Srdela		po cijelom Jadranskom moru, a postoje područja na kojem je povećana koncentracija srdela su: zapadna obala Istre, lošinjski arhipelag, vanjska strana Dugog otoka, Pakleni otoci te Vis, Palagruža, Mljet i Lastovo
4.	Incun		po cijelom Jadranskom moru
5.	List		zapadne obale Istre, Novigradsko more, ušća rijeke Zrmanje, Cetine i Neretve

Iako Jadransko more nije bogato ribom kao neka druga mora, doneseni su posebni propisi kojima se brine o ribolovu i morskom ribarstvu, zaštiti obnovljivih bioloških bogatstava mora, načinu i uvjetima ribolova, ribarskoj floti kao i drugim pitanjima.

Godinama postoji cijeli niz inicijativa, planova i strategija koje bi trebale naći ravnotežu između gospodarskih interesa i očuvanja ribljih vrsta. Znanstveni podaci pokazuju da je ribe i dalje sve manje, a izlova i dalje sve više (*Tablica 2*).

Tablica 2. Ulov i uzgoj morske ribe u tonama od 2017. do 2019. godine

Ulov i uzgoj (proizvodnja) morske ribe, u tonama				
Vrsta ribe		2017. god.	2018. god.	2019. god.
Plava riba	Srdela	48 420	46 267	45 095
	Tuna	2 797	3 906	3 572
	Ostale vrste	13 238	16 527	11 780
	Plava riba ukupno	65 335	67 041	67 711
Ostala riba	Lubin	5 626	6 229	6 101
	Komarča	4 991	5 726	6 897
	Ostale vrste	3261	3681	3722
	Ostala riba ukupno	14 499	16 318	17 373
RIBA UKUPNO		79 834	83 359	78 084

Izvor: Državni zavod za statistiku (2018, 2019, 2020)

Uz Hrvatsku, jedine države koje imaju dovoljno ribe za vlastitu potrošnju su Nizozemska, Estonija i Irska (*Tablica 3*).

Tablica 3. Prodaja morske ribe u tonama od 2017. do 2019. godine

Prodaja morske ribe u tonama				
Vrsta riba		2017. godina	2018. godina	2019. godina
Plava riba	Srdela	48 420	45 992	44 899
	Tuna	2 201	3 278	2 802
	Druge vrste	13238	16527	11 780
	UKUPNO plava riba	63 859	65 797	59 481
Ostala riba	Lubin	5 622	6 225	6 069
	Komarča	4 944	5 658	6 841
	Druge vrste	3261	3681	3 722
	UKUPNO ostala riba	13 827	15 564	16 632
RIBA UKUPNO		77 686	81 361	76 114

Izvor: Državni zavod za statistiku (2018, 2019, 2020)

Stanovnik Hrvatske u prosjeku godišnje pojede 10 kg ribe, dok je u Europskoj uniji taj prosjek 20 kg. Niska konzumacija znači i lakše zadovoljavane potreba iz domaćih izvora.

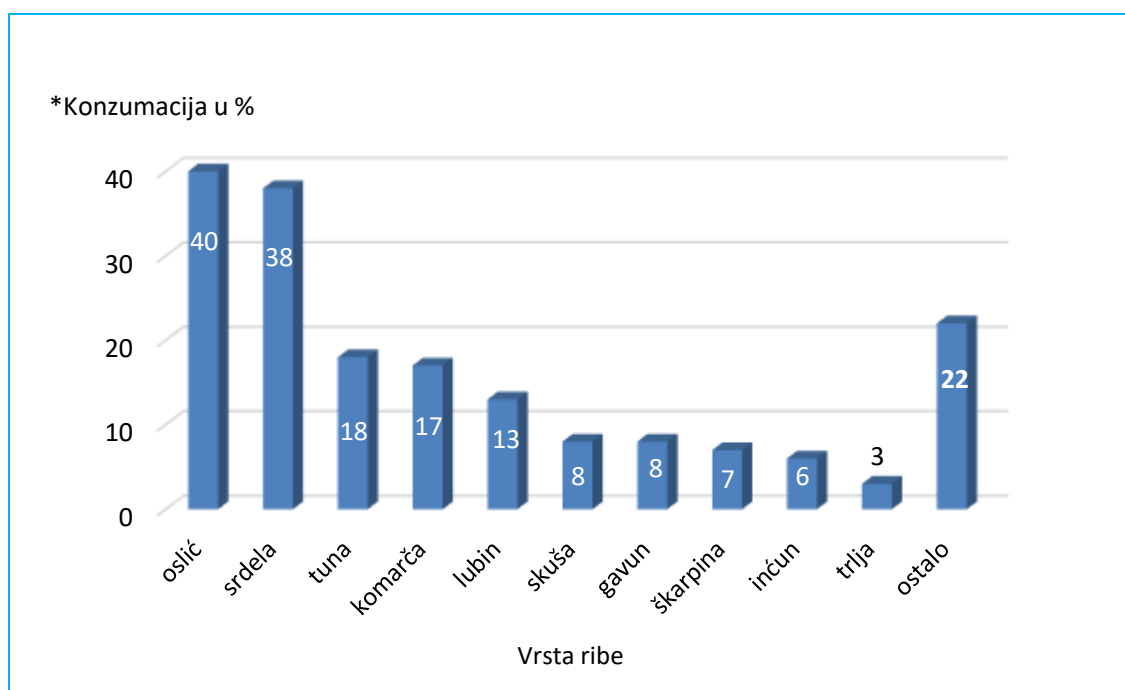
Godine 2017. anketu o potrošnji ribe proveo je Eurofish, međunarodna organizacija za razvoj ribarstva i akvakulture u Europi u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede. Anketni

upitnik je kreiran u suradnji s Upravom ribarstva RH i agencijom za istraživanje tržišta Prizma d.o.o.

Rezultati su pokazali da se u Hrvatskoj najviše jede domaća morska riba, da se najviše jedu oslić i srdela, ali između pojedinih regija Republike Hrvatske zasigurno postoje razlike.

Statistički podatci pokazuju da se najviše lovi i prodaje srdela. Iako je ima u većem dijelu Jadranskoga mora, za prodaju je važno i gdje se srdela lovi kako bi svježa stigla do potrošača, jer je istim istraživanjem utvrđeno kako većina naših potrošača jede svežu ribu (73 %), a znatno manje smrznutu (21 %) i konzerviranu (6 %).

Slika 1. Najzastupljenije vrste morskih riba u prehrani stanovnika Republike Hrvatske

Izvor: Eurofish i Ministarstvom poljoprivrede (2017)

Napomene:

*Ispitanici su mogli odabrati više vrsta riba te je ukupan zbroj podataka iskazanih u dijagramu veći od 100 %.

**Odgovor „ostalo“ uključuje vrste kao što su zubatac, palamida, gira, kovač, grdobina, salpa, raže, itd.

***S obzirom na mnogovrsno ribarstvo na hrvatskoj strani Jadrana, na tržištu je prisutan veliki broj ribljih vrsta, što se može zaključiti iz odgovora „ostalo“, čime su potrošači svih regija, a najviše u Dalmaciji (42 %), odabrali i ostale vrste riba.

2. prilog: UPUTE ZA ISTRAŽIVANJE

6	
---	--

Nakon analize teksta, tablica i dijagrama napiši **istraživačko pitanje** i **dvije hipoteze**.

ISTRAŽIVAČKO PITANJE

Istraživačko pitanje mora se temeljiti na odnosu ulova morske ribe i prehrane stanovnika Republike Hrvatske. Istraživačko pitanje mora biti jasno i sažeto oblikovano u obliku upitne rečenice.

HIPOTEZE

Hipoteza je pretpostavka koju ćeš daljnjim istraživanjem i analizom potvrditi, odbaciti ili preoblikovati. Prilikom pisanja hipoteze promisli na koji način ćeš navedenu tvrdnju provjeriti (potvrditi, odbaciti ili preoblikovati).

Prva hipoteza (H1) mora se temeljiti na usporedbi ulova srdele u Jadranskom moru i prehrani srdelom po regijama Republike Hrvatske. Druga hipoteza (H2) mora se temeljiti na udaljenosti izlovljene srdele i dostupnosti potrošača u regijama kontinentalne Hrvatske. Hipoteze moraju biti jasno i sažeto napisane u obliku izjavnih rečenica.

24	
----	--

ISTRAŽIVAČKI RAD

- pažljivo pročitaj tekstove, razmotri priložene dijagrame, tematske karte ili slike te pripremi prezentaciju kojom ćeš potvrditi, odbaciti ili preoblikovati postavljene hipoteze
- prezentacija istraživačkog rada izrađuje se na papiru A4 (broj nije ograničen) ili pomoću računala u PowerPointu;
- obrađuju se podatci, prikazuju se na tematskim kartama, dijagramima ili tablično te se donosi zaključak;
- odabrane priložene tematske karte i dijagrame potrebno je ispuniti te ih je, kao i slike moguće izrezati i nalijepiti;
- iznad svake slike, karte, dijagrama ili tablice potrebno je pravilno navesti naslov iz kojeg se vidi što prikazuje;
- istraživački rad završit ćeš zaključkom kojeg ćeš donijeti kada potvrdiš, odbaciš ili preoblikuješ postavljene hipoteze
- na kraju prezentacije potrebno je navesti izvore.

Prilog 3: Istraživanje

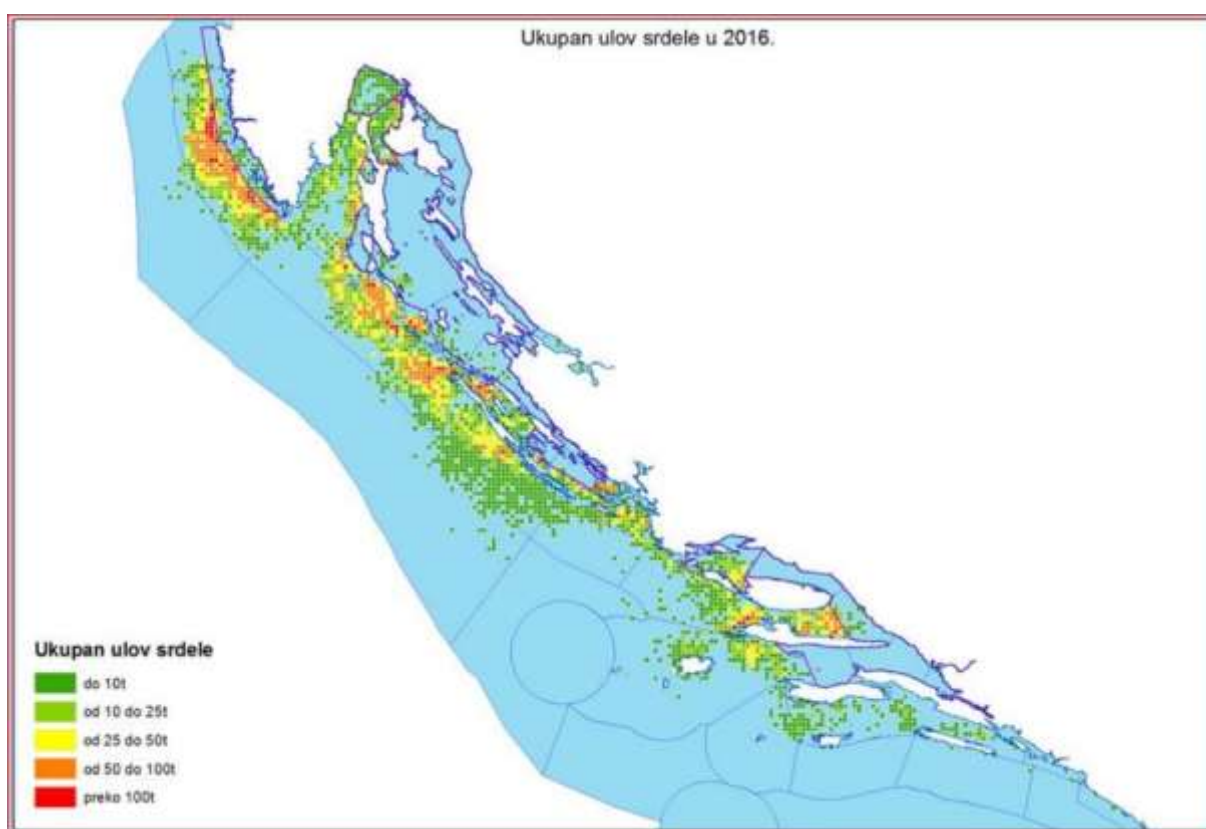
Od ukupnog ulova, udio ulova bijele i plave ribe iznosi **oko 96%**, glavonožaca oko 2%, rakova i školjkaša oko 2%.

Najveći dio ulova – **preko 80% - čini mala plava riba** (srdela i incun) te je gospodarska vrijednost sitne plave ribe je iznimno značajna za Republiku Hrvatsku. Sitna plava riba se nakon ulova najčešće prodaje prerađivačima ribe i ribogojilištima, a manja količina sveže ribe prodaje se na tržnicama (Mustać i Marić, 2016).

Kao što je ribarstvo Norveške poznato po bakalaru, Engleske po haringi, tako je i naše ribarstvo poznato po srdeli, koja predstavlja značajan udjel našeg ulova.

Iz tematske karte ukupnog ulova srdele 2016. godine vidljive su razlike u količini ulovljene ribe (*slika 2*).

Slika 2. Ukupan ulov srdele 2016. godine

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede (2017),

https://ribarstvo.mps.hr/UserDocsImages/EMFF/E_NOVINE/velja%C4%8Da%202017/E-novine%20velja%C4%8Da%202017.pdf

Iako je srdela rasprostranjena po cijelom Jadranskom moru, postoje područja na kojima je povećana koncentracija srdela: zapadna obala Istre, lošinjski arhipelag, vanjska strana Dugog otoka, Pakleni otoci te Vis, Palagruža, Mljet i Lastovo.

Glavni kupci plave ribe tokom cijele godine su:

- solionice ribe iz Benkovca, Gračaca, Zadra, Sali, Krka, Hvara;
- uzgajivači tuna sa zadarskog i splitskog područja,
- industrija konzervi (Rovinj, Sali i Postire; *slika 3 i 4*)
- veletrgovci koji izvoze svježu ribu
- trgovački lanci
- veći broj malih trgovaca koji snabdijevaju ribarnice duž obale i u unutrašnjosti zemlje.

Slika 3. Tvornica ribe Sardina u Postirama na otoku Braču

Slika 4. Tvornica Mardešić u Salima na Dugom otoku - prerade plave ribe smještena

Luke se dijele na teretne, putničke, mješovite, ribarske, turističke, trgovačke te industrijske. Neke imaju međunarodnu važnost, a neke su značajne samo za gospodarstvo županije, ali i ribarstvo Hrvatske. Iz ribarskih luka svježa srdela dolazi do potrošača u Hrvatskoj (*slika 5*).

U Republici Hrvatskoj je 118 iskrcajnih mjesta za ribarska plovila koja obavljaju gospodarski ribolov na moru. U Istri i Primorju su među najvećima luke u Rovinju, Puli, Rijeci, u Krku i Senju, a u Dalmaciji u Zadru, Biogradu, Tribunj, Splitu, Milni na Braču, Hvaru, Makarskoj, Vela Luci na Korčuli, Komiži na Visu te u Dubrovniku (Vlada Republike Hrvatske, 2020).

Slika 5. Luke međunarodnog i županijskog značaja

Udaljenost od luka do potrošača u kontinentalnom dijelu Hrvatske kao i vrijeme potrebno za dostavu sveže ribe ovisi o polazištu i odredištu te iz različitih luka mogu biti veće ili manje razlike (Tablica 4).

Tablica 4. Udaljenost i vrijeme prijevoza srdele od najvećih luka do gradova u kontinentalnom dijelu Hrvatske

Luka (polazište)	Udaljenost od luka do gradova u kontinentalnom dijelu RH (u km)					Vrijeme prijevoza ribe od luka do gradova u kontinentalnom dijelu RH (u satima i minutama)				
	Zagreb	Varaždin	Sl. Brod	Osijek	Vukovar	Zagreb	Varaždin	Sl. Brod	Osijek	Vukovar
Pula	271	351	455	547	557	3:09	3:48	4:55	5:22	5:42
Krk	184	271	369	461	471	2:18	3:23	3:46	4:32	4:52
Zadar	309	390	497	585	595	3:28	4:07	4:57	5:43	6:02
Tribunj	356	437	541	633	643	3:53	4:32	5:21	5:10	6:08
Split	388	469	573	664	674	4:43	5:21	6:12	7:01	7:18
Makarska	472	552	657	748	753	5:00	5:40	6:30	7:20	7:35

Izvor: <https://www.google.com/maps/dir///@44.6547475,14.6918812,8z/data=!4m2!4m1!3e0>

U anketi koju je 2017. godine proveo Eurofish sudjelovao je 1001 ispitanik. Analiza rezultata provodila se u šest okrupnjenih regija (Slavonija, Središnja Hrvatska, Sjeverna Hrvatska, Zagreb, Istra i Primorje te Dalmacija). Ovakva analiza izabrana je zbog velike

razlike broja stanovnika po županijama, pa u tom smislu svaka druga analiza uzorka ne bi bila dovoljno reprezentativna, odnosno proporcionalna s populacijskim parametrima.

Rezultati su analizirani na razini **šest regija** koje su sačinjene od pripadajućih županija (Tablica 5).

Tablica 5. Regije s pripadajućim županijama

Regija	Županija
Istočna Hrvatska	Vukovarsko-srijemska
	Virovitičko-podravsko
	Požeško-slavonska
	Osječko-baranjska
	Brodsko-posavska
Središnja Hrvatska	Bjelovarsko-bilogorska
	Karlovačka
	Sisačko-moslavačka
Sjeverozapadna Hrvatska	Koprivničko-križevačka
	Krapinsko-zagorska
	Međimurska
	Varaždinska
Zagreb	Grad Zagreb
	Zagrebačka
Sjeverno hrvatsko Primorje i Gorska Hrvatska	Istarska
	Ličko-senjska
	Primorsko-goranska
Južno hrvatsko primorje (Dalmacija)	Dubrovačko-neretvanska
	Splitsko-dalmatinska
	Šibensko-kninska

Na pitanje koju vrstu ribe najradije jedu (postojala je mogućnost davanja više odgovora, stoga, je zbroj % veći od 100 %), ispitanici pojedinih regija odgovorili su slično, ali ipak postoje i razlike (Tablica 6).

Tablica 6. Vrste riba koje se najčešće jedu po regijama Republike Hrvatske

Vrsta ribe	Slavonija	Središnja Hrvatska	Sjeverna Hrvatska	Zagreb	Istra i Primorje	Dalmacija	Hrvatska
Oslić	35	41	46	55	36	26	40
Srdela	22	24	22	40	59	54	38
Tuna	15	11	15	22	23	16	18
komarča	5	6	15	21	21	27	17
Lubin	8	5	10	16	10	19	13
Skuša	7	9	12	7	2	12	8
Gavun	4	17	14	7	11	3	8
škarčina	2	2	7	9	2	12	7
Inćun	1	0	1	3	22	6	6
Trlja	0	0	0	1	4	12	3
*ostalo	15	10	17	19	20	42	22

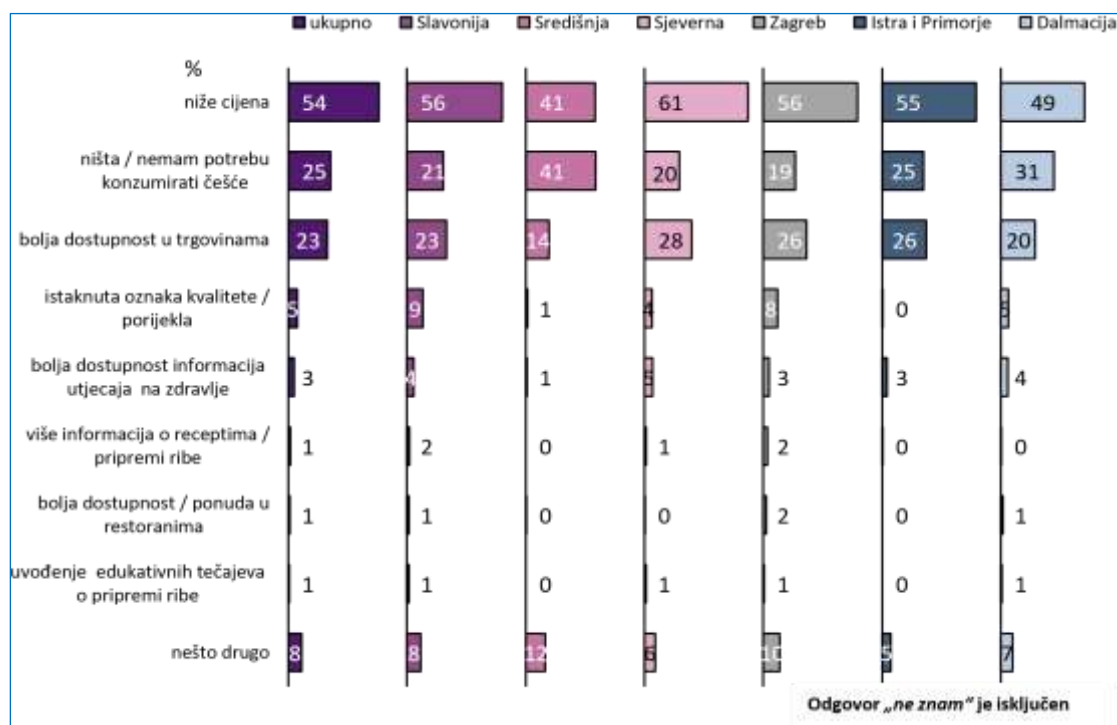
Izvor: Eurofish i Ministarstvom poljoprivrede (2017)

Napomena:

S obzirom na mnogovrsno ribarstvo na hrvatskoj strani Jadrana, na tržištu je prisutan veliki broj ribljih vrsta, što se može zaključiti iz odgovora „ostalo“, čime su potrošači svih regija, a najviše u Dalmaciji (42 %), odabrali i ostale vrste riba.

Niža cijena (54 %) i bolja dostupnost, kao i širi izbor ribe (23 %) potaknuli bi stanovnike Hrvatske na učestaliju nabavu ribe (slika 6).

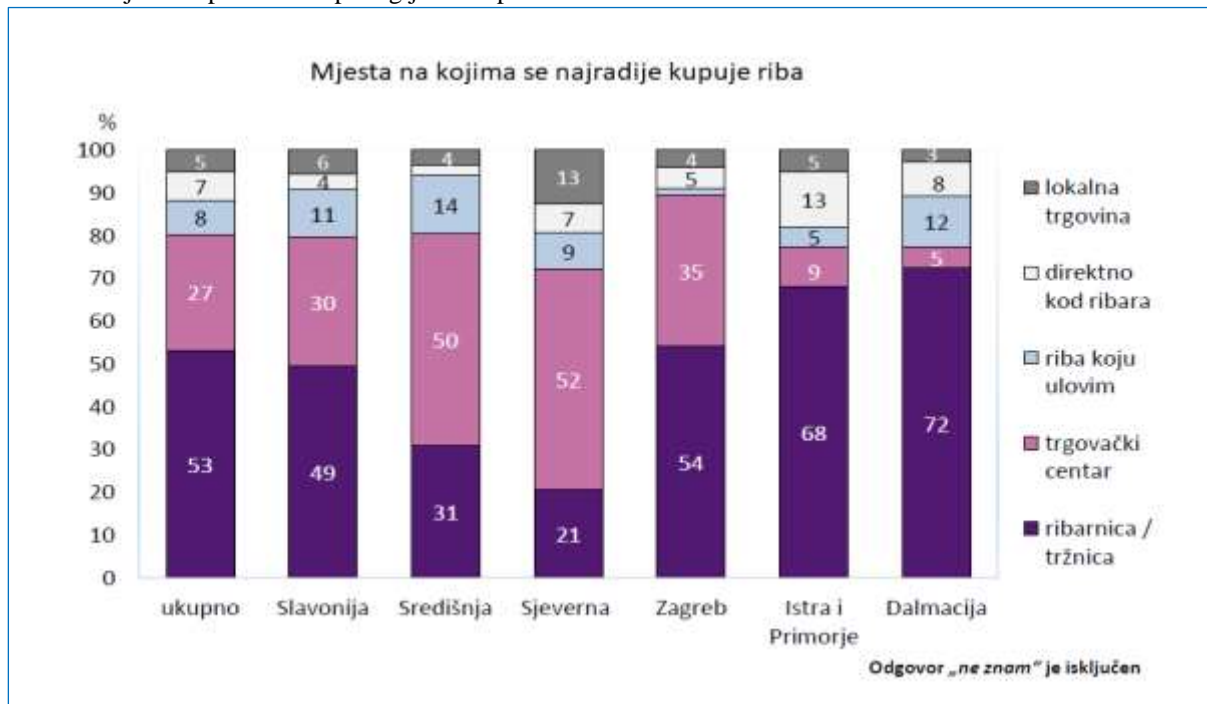
Slika 6. Razlozi za češće konzumaciju ribe po regijama Republike Hrvatske

Izvor: Eurofish i Ministarstvom poljoprivrede (2017)

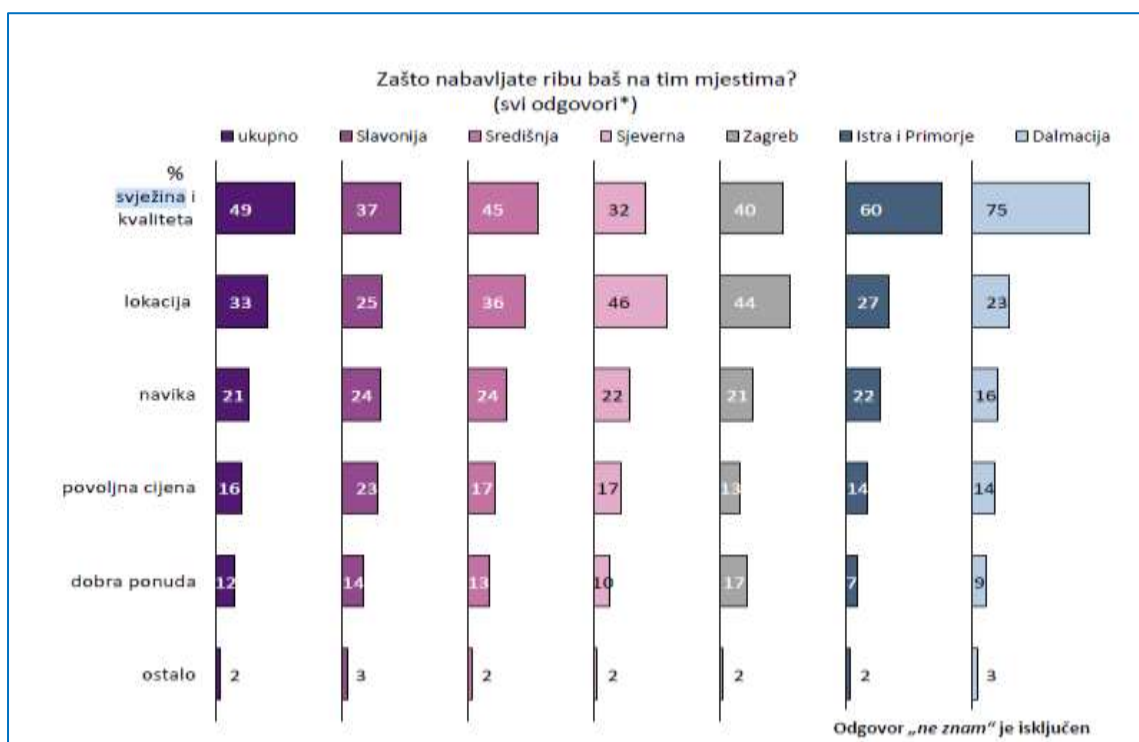
Većina ispitanika RH ribu najčešće kupuje na tržnici/ribarnici (slika 7).

Slika 7. Mjesta kupovine ribe po regijama Republike Hrvatske

Na pitanje zašto ribu kupuju na odabranim mjestima, ispitanici svih regija slično su odgovorili (slika 8).

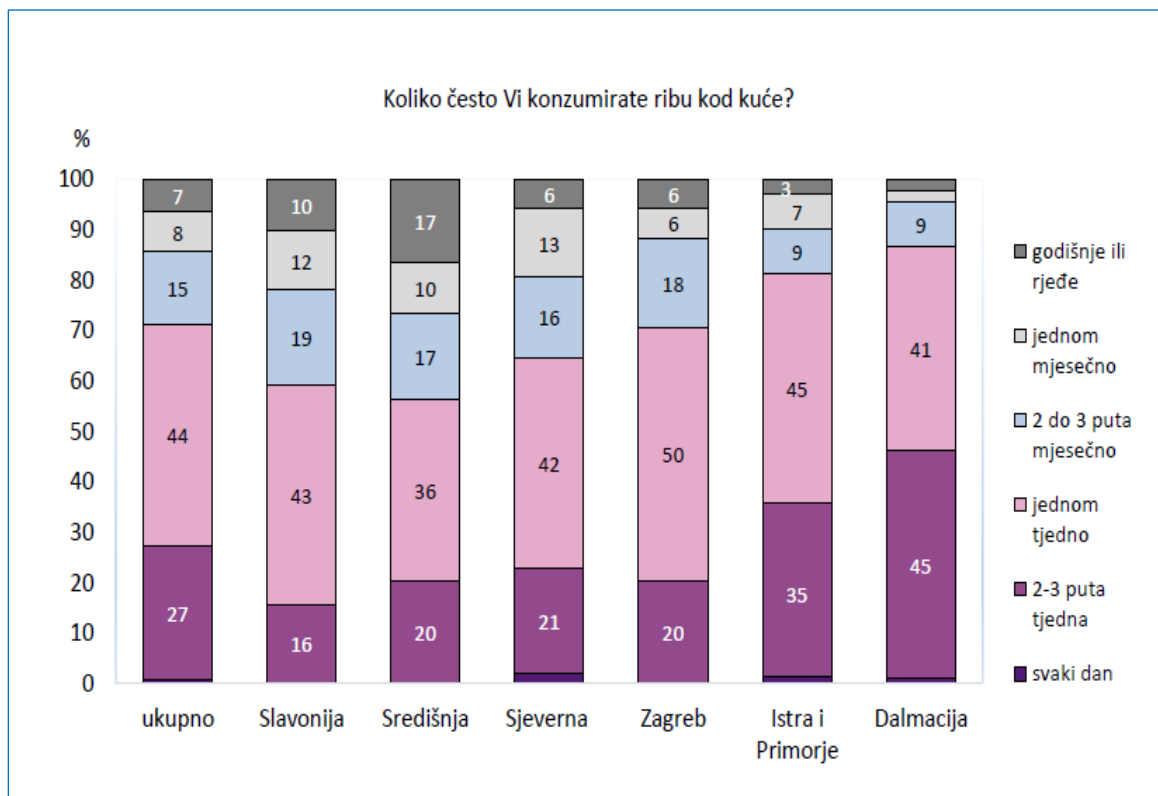
Slika 8. Razlozi kupovine ribe na određenim mjestima po regijama Republike Hrvatske

Izvor: Eurofish i Ministarstvom poljoprivrede (2017)

Hrvatski potrošači konzumiraju ribu kod kuće jednom ili nekoliko puta tjedno (71 %), s učestalijom konzumacijom jednom tjedno (44 %). Nešto češće riba se jede u Dalmaciji, Istri i Primorju (*slika 9*).

Slika 9. Konzumacija ribe po regijama Republike Hrvatske

Izvor: Eurofish i Ministarstvom poljoprivrede (2017)

Za razliku od konzumacije kod kuće, riba se uglavnom konzumira **izvan kuće samo nekoliko puta godišnje (75 %).** Prosječno kućanstvo troši manje od 1 kg (45 %) ili 1–2 kg (47 %) ribe po obroku, što iznosi otprilike 0,4 kg po članu kućanstva. U većini kućanstava s djecom sva djeca konzumiraju riba (71 %) ili samo neka od djece (19 %).

Izvori:

Državni zavod za statistiku (2018), Ribarstvo u 2017.; https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2018/01-04-01_01_2018.htm

Državni zavod za statistiku, (2019), Ribarstvo u 2018.; https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2019/01-04-02_01_2019.htm

Državni zavod za statistiku, (2020), Ribarstvo u 2019. – privremeni podaci; https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2020/01-04-01_01_2020.htm Lukša, L. (2016), Završni rad, Važnost bijele ribe u prehrani čovjeka, Veleučilište u Šibeniku Menadžment, 2016. [urn:nbn:hr:143:245985](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:hr:143:245985)

Eurofish i Ministarstvom poljoprivrede (2017), *Konsumacija ribe u Hrvatskoj*, dostupno na poveznici: https://ribarstvo.mps.hr/UserDocsImages/Final_hrvatski_Eurofish_Izvj%C5%A1taj_Konsumacija%20ribe%20u%20Hrvatskoj_2017.pdf

Magaš, D. (2013): Geografija Hrvatske, Sveučilište u Zadru i Izdavačka kuća Meridijani, Zadar

Mustać, B. i Marić, L. (2016). Gospodarenje sitnom plavom ribom analizom uzoraka ribarskih lovina istočnog dijela Jadranskog mora. *Pomorski zbornik, Special edition* (1), 245-252. <https://doi.org/10.18048/2016-00.245> (28.9.2020)

Ministarstvo poljoprivrede, (2017), Ulov male plave ribe u brojkama, https://ribarstvo.mps.hr/UserDocsImages/EMFF/E_NOVINE/velja%C4%8Da%202017/E-novine%20velja%C4%8Da%202017.pdf

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Pravilnik o granicama u ribolovnom moru Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 104/2005): dostupno na poveznici: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2005_12_144_2732.html (9.9.2020.)

Violić, A. i Debelić, B. (2013.): Uloga pomorske i prometne politike u funkciji održivog razvitka prometa i pomorstva, *Pomorski zbornik*, 47-48, 13-26; Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/120243>

Vlahinić-Dizdarević, N. i Negovetić, M. (2006): Mjere ekonomske politike u funkciji poticanja morskog ribarstva Republike Hrvatske. *Economic research - Ekonomska istraživanja*, 19 (1), 65-77. dostupno na poveznici: <https://hrcak.srce.hr/3758> (25.9.2020.)

Vrgoč, N. (2012), Hrvatsko morsko ribarstvo - Stanje i perspektive na pragu EU-a, <http://acta.izor.hr/wp/wp-content/uploads/2017/10/Hrvatsko-morsko-ribarstvo.pdf>

Vlada Republike Hrvatske, (2020), Odluka o popisu iskrcajnih mjesta za ribarska plovila koja obavljaju gospodarski ribolov na moru (Narodne novine, broj 10/2020); dostupno na poveznici: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_01_10_187.html